

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

— HEGYJELNIK MINDEN VASÁRNAP. —

Előfizetési ár:

Évesz ár 3 frt. Félre 1 frt 50 kr. Egyenlő 10 kr.
Gazdasági egyesületi tagoknak és községeknek 2 frt.
Előzetési pénzek és reklamatékek GONDOS (Grünbaum)
MARK nyomdatulajdonos címére küldendők.

Felolvas szerkesztő: CSORNA JENŐ.

Kiadó: Gondos (Grünbaum) Márk.

Laptulajdonos: A muraszombati gazdasági főegylet.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztési közlemények
a szerkesztőséghez küldendők.

Hirdetési díj: 1 hasábon pettenzr egyezri hirdetésnél 10 kr.
többesri hirdetésnél soronként 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlár pettenzra 25 kr.

Márczius 15.

Ünnep virradt ma a magyarra, nem törvénybe foglalt nemzeti ünnep, de tán jelentőségre nagyobb, mert hovatovább a népszokás csínál hazafias kultuszát a népszabadság vértelenül kivívott napjából, márczius 15-éből.

Negvennyolcz éve, hogy Európa régi államrendszereit elsodorta egy hatalmas fuvallat, mely végig seperve északtól délig s keletől nyugatig sorba döntötte a korhadt intézményeket s helyökbe új és egészségesebb fejlődés csírát veté el. A tavasz, melynek enyhe árama feloldozta a folyók ágyait jég-bilincseiből, az elnyomott gondolatról is levette a rabság súlyos lánczeit s áldásos munkára serkentette az alkotmányos élet védsánczai között.

1848! Mennyi vér, de mennyi lelkesítő diadal, mennyi gyász, de mennyi örömmámor emlékéket jegyezte föl a történelem ez év lapjaira, a melyből megijultan emelkedett ki a népek örök joga: a szabadság és egyenlőség. Párisból Berlinig és B'ostól Madridig és Nápolyig, mintha egy azon villámszikrákat gyújtotta volna lángra az Isteni

gondviselés a népek dobbanó szívében, hogy feltámadjon zsarnokai ellen, kiragadjon sorsát kezükből.

Igy tanítja a történelem.

De tanítja azt is, hogy a kereszténység és a márcziusi eszmék térfoglalása a világtörténet legnagyobb eseménye. A kereszténység egyenlővé tett minket az Isten előtt, a márcziusi eszmék egyenlővé tettek a törvény előtt. Soha még a demokraczi nem volt o'ly közel egyetemes érvényéig, mint midőn a kunyhók lakója és a paloták ura egyaránt megértették és lelkesültek e megszólítóson: Polgártárs!

Magyarország intézményei demokratikus alapon fejlesztettek, de el lehet mondani, hogy a demokraczia soha sem volt o'ly közel győzelméhez, mint ez előtt 48 évvel. És bizonytal, kik a mai napon a hazaszeretet oltárán meggyújtják az áldozati tüzeket, őket ezen kultusz ápolásával az is vezette, hogy éppen demokracziájában kell Magyarországot erősíteni.

Mert míg államalkotmányunk a demokraczia alapjára helyezkedik, társadalmunk ki mondaná, hogy valami erős demokrata? A mai nap ünnepe arra való, hogy társadalmi téren érvényesüljenek a márcziusi eszmék, a testvériség és egyenlőség. Az egyenlőség az o' igaz jelentősége szerint a szeretet,

mely nem ismer mást, csak egyenlőséget, melynek gyakorlása a keresztény vallás.

Minél nagyobb mérveket ölt a márczius kultusza, annál inkább bizni lehet az o' eszméi győzelmében. A magyarnak sokat juttatott most 48 éve, a márczius. Meghozta a régen bilincsebe vert gondolatszabadságot. Pedig mi a szabadság annak, aki ismeri a lánczokat, mi a vagyon annak, aki mindig szükségét látott, mi a Kárpátok zöld koloritja, a ki szép tájékat soha sem látott s rengő buzavetés mi a magyar Alföld térségeit látva a hegy lakójának; mi volt 1848 márczius 15-e a magyarnak, kinek néma aspirációit serkentette életre a szabadság szelleme.

Áldozunk a nagyidők kultuszának, ebben van a mi erőnk.

A magyarnak többszörös oka van nemzeti közszellemét ébren tartani, nagy kultur-népek közé van ékelve s nemzeti öntudat nélkül nem ezeréves fennállást, de egy századot sem tudna megélni.

Ma 48 éve, Európa testén a francia forradalmi dal zugott „Meghalni a honért!”, tegyük fogadalmat erre a mai napon, hogy készek vagyunk meghalni is ha kell, hogy élhessen s éljen a haza!

V. L.

NYITÁRSZABAD

Márczius 15-ike 48 év előtt.

Az egyik géniusz, mely éltünk rögös határain vezet az emlékezet, bizonynyal feleleveníti ma a magyar szabadság vértelen kivívásának történelmi eseményeit, e sorok a külföld sokkal nagyobb méretű szabadságharzi forradalmainak ismertetését czélozta.

A márcziusi szabadságharc preludeuma volt a párisi február 22-iki utcai tumultus, a melyet a Guizott fele undort keltő kormányzat botránnyai támasztottak. Két napig követelte a mindjobban erőben növekedő francia nép Páris utczáin a választási reformot s hallatszott mind rémesebben „Le Guizot”-val Lajos Fülöp király két nap utáni miniszteriumának elbocsátására s a választási reformok megadására határozta magát.

A nép örömet toll leirni nem képes. Együtt megölelte jarták be az örömtől mámoros emberek Páris utcáit, egy rakoncátlanabb tömeg a sötét külgymniszteri palota kivilágított követelte s kinyomozhatatlan vezetés lövés dördült el a katonaság azt velle, hogy őket tanádták meg soroztat adott s ötvencz ember terült elholtna. A halottakat ravatalra tettek s „Emberek megölnék minket” kiáltással us-ították a nép bosszuszomját. Efelőljában megkondult a Notre Dame veszharanga s a polgár-ág egyre vesztjölőbben sorakozott a Marzáillaisét énekelve, ekkor születtek a francia forradalmi dal „Meghalni a honért”

S hajnalra Páris ostromállapotban volt. A nemzetőrség Lamorieiere tábornok vezetése alatt a polgárság ügyet szolgált a ezzel el volt vetve a koczka. Lajos Fülöp alruhában szöкке hagyta el a Tuilleriesakat, a párisi görj javára lemondva. A kamarába betört a győzelemistás tömeg s a császárság minden emléket romba döntötte, a működéseket azonban védték s a polgárság a rablások megakadályozására törekedett.

Néhány óra elég volt arra, hogy a világ leg-hatalmasabb monarchiája megdőljön s a legzadagabb király földönfutóvá legyen Lajos Fülöp, mint az akkori lapokból olvassuk egy öt frankos darabbal zsebében ért Dreuibe. A szerencsétlen király pedig elcsúszta a veszedelmét s egy Párisban akkor tartózkodó előkelőséget arra akart bírni, hogy maradjon Párisban, hádd lássa milyen könnyen elbánik o' a császárral.

Vasárnap már kiküldötték a köztársaságot, melyet egy erőden legitimista tüntetés megakart győngyíteni, de az alacsony puccsal végződött.

A párisi nép feketébe öltözött. A fehér kórkardás urak a nepet arra suggedták, hogy V. Henrike királytá kiáltják, mire a nép hamarosan felelt:

„Ah hát el a kedves herczeg? Adják át az urak neki tiszteletünket. Éljen a köztársaság! Még a szocialisták keltek fel május 15-én, hogy a negyedik rendtek szervezzenek uralmat”, de azontul az ifjú köztársaságot senki sem zavarta.

Azok a magyarak a kik Bécsben Ferdinánd királyt követésgeben voltak, sem tettek fel, hogy

annyi szabadságszeretet és lelkesedés lehessen a bécsiekben. A márcziusi mozgalnak itt márczius 13-án kezdődtek, midőn Fischof Adolf a rendek házának udvarán a lelkeült emberek vállain követele ugyanazon jogokat melyeket a magyar ifjuság követelt, sajtószabadságot, képviseleti rendszert stb. A katonaság a császár elé térti és nőtton növé tömeget brutálisan elakarta szeríteni szándékolt, de az olaj volt a türe. Ekkor dönti le az elkeseredett tömeg a Justicia szobrárt. Delután már Metternich tarhatatlannak látta helyzetét. A császár pedig megígérte, hogy nem fog erőszakot használni.

Másnap már 12,000-re ment azok száma, a kik elhatározták kivívni a szabadságot és meghalnak érte, ha kell.

Öt óráig ingadozott a császár, teljesítse e a nép kívánságát, de ekkor a sajtószabadság megadatot. Másnap valóagos diadimenet volt, midőn a császár Ferencz József főherczeggel nyílt kocsiában kihajtott. Delután megjelent a császári manifestum, mely alkotmányt ígért s midőn ez kihirdetett, érkezett meg hajón a magyar küldetés. Maga Kossuth mondja, hogy ilyen lelkesedést az osztrák nép o' nem látott és várt. A bécsiek és magyarak o' szociálizáltak, akkor hátrán lehetett volna talán örök időre és sokkal kedvezőbbben a quotára kiegyezkedni.

Este a fáklaysmenet Kossuthot tisztele meg ki német dikcióiban egységre és öszertartásra intette a nepet.

Az osztrákok a szabad ág első napjában inkább szabadosok voltak mint szabadok o'yan forradalmi sajtó keletkezett mely szünte botránny

Jegyzőkönyv,

felvéve a marasombi-járási általános tanító-kör keletkezésén alakult „Magyarosító- és Közművelődési Szakszövetség” választmányának 1896. évi március hó 1-én Marasomban tartott üléséről.

Jelen levők: Takács R. István elnök, Láng Ignác, Völgyi Ferenc választmányi-tagok és Kolossa Ferenc szakszövetségi titkár.

I. Elnök megnyitván az ülést, jelentését terjeszti elő a következőkben:

1) A múlt évi közgyűlésről felvett jegyzőkönyvet beküldte egy-egy példányban Halasz Ferenc vármegyei kir. tanfelügyelő ur öngyűségének, a vármegyei általános tanítótestület elnökének, a Dunántúli Közművelődési Egyesületnek, az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesületnek és az Erdélyrészi Kárpát-egyesület igazgató-választmányának.

2) Ez utóbb említett egyesület a vármegyei alispáni hivatal után 1895. évi október hó 9-én 1892. szám a. kelt felhívásával azon szándékából, hogy az ezredes kiállításra a magyar közművelődési, néprévészeti, közgazdasági, sport, turista és Kárpát stb. egyesületekről egy ismertető füzetet akar kiadni, szakszövetség címzére, székelyhelyre, ezúljára, alakulási idejére, tagjainak számára, a működés rövid ismertetésére, jelenlegi tisztikarára és egyéb szükséges tudnivalóira névze alstatistikai adatokat kért, a melyek be is küldtek; az erre vonatkozó közleményt másolatban bemutatja.

3) A szakszövetség elnöke egy „Marasombati” és a „Délvas megyei Takarékpénztár”-akhoz segélyért folyamodott s egyuttal felkérte azokat, hogy a szakszövetség alapító-tagokul belépjenek; ez utóbbi ugyan nem történt meg, de 1895. évi tiszta nyereségéből mindenkégy 10-10 forint adományt szavazott meg a szakszövetségi pénztár javára.

4) A magyar közművelődési egyesületek végrehajtó-bizottsága múlt évi december hó 22-én 1927. szám alatt kibocsátott felhívással felkérte szakszövetségünket, hogy a közművelődési egyesületek ezredes kiállításán, mint egyik testvértestület, részt vegyen s a kiállításról tárgyakat vele közölje. Ugyanez folyó évi január hó 12-én 106. sz. alatt a szakszövetségi tisztviselőink arczképeit kérte azon czélból, hogy a különböző testvér-egyesületek több tisztviselőink lenyomtat-alm album alakban összegyűjtve, a többi tárgyakkal együtt a kiállításra közzéadják tegye. Végül ez évi január 26-án kelt értesítésével tudatja, hogy a kiállítandó tárgyak március hó 1-től bezárólag március hó 31-ig küldendők be s utasítást ad a csomagolásra, címzésre és egyéb teendőkre nézve. — A vett felszólítás folytán elnök szakszövetségünk részéről a következők beküldését jelentette be: a) az alakulási alkalmával Csendiának felvett fényképet, b) az eddig kibocsátott felhívásokat, c) munkaprogramunkat, d) kiadványainkat és végül e) rövid történeti vázlatot. A tisztikár arczképeit a kívánsághoz képest azonnal be is küldötte.

5) Az „Erdélyrészi Kárpát-egylet” múlt évi december hó 21-én kelt 2085. számú airtatival önköltsi támogatásának felajánlása mellett szak-

osztályunkat turista-osztály alakítására szólítja fel.

6) Grünbaum Márk az evang. egyházi ének-füzetekből még nála készletben meglévő 500 darabot példányonkénti 2 és fél kor kedvezményesen felajánlotta a szakszövetség megvételére. Kovács István marasombati lelkész ur néhány példányt saját költségére szerzett be és osztott ki a tanuló gyermekek között. Ajánlja elnök, hogy a felmerült költség nevezett lelkész urnak a szakszövetségi pénztárából megtéríttessék.

7) A földművelő- és munkás-népek az ezredes kiállításra leendő felvezetésére bizottságok alakultak: elnök a maga részéről felajánlotta közre működését.

8) Vas-Hidegkútban ez év elején új óvoda nyílt meg, melynek megalapító ünnepségén szakszövetségünk Takács József járásbíró ur volt szíves képviselni. — Az állam járásunkban is több milleniumi iskolát állít fel.

9) A magas kormány segély iránti folyamodásunkra mind a mai napig sem felelt. Elnök a nyáron személyesen keresi fel egy a miniszteriumot, mint a Dunántúli Közművelődési Egyesületet is ez ügyben.

10) A tagsági díjak lanyhán folynak be. — A milleniumi emlékére sok új tag gyűjtését ajánlja.

11) A világi ének-füzetekből a járásbeli összes iskoláknak juttatott már ingyen-példányokat.

Ezen elnöki jelentést a választmány tudomásul vétén, a) a „Marasombati” és „Délvas megyei Takarékpénztár”-aknak szíves adományokért jegyzőkönyvi köszönetet fejezi ki; b) Turista-osztály alakítását, tekintettel arra, hogy vármegyénkben ilyen ugyanis van, saját járásbeli felszólítást pedig azt indokolta nem teszük, — feleslegessnek tartja; c) Grünbaum Márk által felajánlott ének-füzetek megvételét és Kovács István lelkész urnak idovonatkozó kiadásai megtérítését elhatározza s végül d) a taggyűléstnek minél szélesebb alapra való megindítását kimondja s annak vezetésével az elnökséget megbizja.

II. Titkár bemutatja az ismételő-oktatás ügyében általa szerkesztett s a nyomelvt, vallás- és közoktatásiügyi Miniszter Urhoz felterjesztendő kérvény-szövegét.

Helyesen találtatván, annak felkúldásával elnök megbízatik.

III. Elnök ajánlja, hogy a milleniumi járásbeli iskolákban is megünnepeltessek s ennek mielőrtjére nézve felvolbete ajánlja a választmányunk a torda-aranyosmegyei általános tanítótestület programját.

A választmány a maga részéről is óhajtatja a milleniumot iskoláinkban megünnepeltetni, javasolja: hogy a) minden tanító iskolája s a megyei tanító-testület számára megírja iskolája (falujai) múltját és jelenét; b) iskolai millenárisi zászlót szerezzen be a gyermekek s a közönség gyűléseiből, a tanítóink kezimunka hozzájárulásával vagy esetleg az iskolafenntartók költségén; c) az ünnepi iskolát az ezredes emlékére emléktáblával (akár plehből is) jelölje meg; d) millen-

náncsai elnevezet, a katonaságot visszavonatta, mert megiszonyodott a meszárától.

Es erre történt oly jelenet, mely példátlan a világtörténelemben. A nép ravatára terítette halottát s követelte a királyt, a királyt, hogy lássák a gyászt, melyet őök okoztak.

„Ez az ön műve,” szólalt meg ezer torok s követelte a királyt, hogy levegye a kalapját s a királynak és beteg nejeinek végig kelletett hallgatnia, míg a gyászzenek elenekelte a nép. A királyné napokon át betegre lett az izgalomtól. Berlinben a szabadságharc megvívása nem szoritkozott a márciusra, még júniusban egyes katonák voltak, a fegyvergyárt a munkások meghorogtak, de az elrabolt fegyvereket még aznap visszavitték. Ebből olyan socialis bűnap lett, a minők még nem volt pára.

A márciusi napok még Nápolyban, Milánóban és Romában okoztak forradalmi tüneteket. Milánóban a lazaróknak követtek el a legbecstelenebb vandál jeleneteket, ezek formálisan a verengzésben és fontolgatásban merültek ki.

A milánóiak ügyes fogásal gyűjtöttek a falvak segítő erejét. Legőbböket bocsáztották föl, melyek belseje fegyverre szöjtötte a népszabadságot; ennek mindenütt megtelt a maga fogantja. A spanyol kormány azzal segítette elő a márciusi forradalom ügyét, hogy kutasított néhány egyént, akik tulzott elveikről voltak ismeretek. Ebből zavarágos lett, melyet eleinte a kormány sikerült elfojtatni Gyilkos harc vette kezletét. Fulgusó, Krisztina királyné sógora, halálában megsebesítettet A madridi zavarágos nem népszabadságot, mint inkább a kormány megbuktatása miatt volt és szomorú eredménytel.

A levert forradalom következtében tizenhét polgár és tizenhét katonát töltek halálra.

HISTORICUS.

niumi fakát ültesen, esetleg a jó előmeneteli gyermekek jutalmazására az ezredes emlékére létesített iskolai alapot hozzon össze; e) a közoktatási miniszter által kitűzöttől napon iskolai, nemzeti ünnepet tartson, a látható istentiszteletben növekedésével lehetőleg megjelenjen, ennek megtörténte után az iskolában hazafias énekeket adasson elő, maga pedig alkalmi beszédet tartson, tanulóival szavaltasson, a milleniumi zászlót, az emléktáblát szenteltesse fel, végzetül a tanulóknak énekeljen; f) iskolai majálisat tartson (esetleg a közeli községekbelik többenn együtt); g) a milleniumi ünnepelést, mint nemzeti ünnepet, évről-évre megismételje.

Megbízatik elnök, hogy a javaslatról mint a választmány megállapodásáról az egyes iskolák tanítóit s előjáróságait jelen jegyzőkönyv közlésével idejében értesítse.

IV. Elnök bemutatja a Kálmán Károly szakszövetségi tanító által írt „Magyarország 1000 éves ünnep-” című művét, mely a rendezendő iskolai milleniumi ünnep-alkalmával felolvasással használható. Ajánlja annak, úgy az „Bötvös-alap” és a „Tanító Országos Bizottsága” által kiadandó „Milleniumi történeti füzetek”-nek az ünnepi iskolák számára való beszerzését.

Ajánlata elfogadtatván, megbízatik, hogy a művekből valamint Benedek Elek „Magyar mese és mondavilág” című munkájából a költészetet „adománykönyvek” tábla alatt előirányzott összeg erejéig a megrendeléseket megtegye.

V. Elnök bemutatja Bakó János választmányi tagnak irásban bocsátott amaz indítványait, hogy a „Magyarosító szakszövetség” tegyen lépéseket az iránt, miszerint azon vendégek tanulók, akik már eljátszották a magyar nyelvet, a vármegye magyarosítási alapja terhére felvitessenek a milleniumi kiállításra, Budapestre.

A választmány az indítványt helyesléssel fogadván, felkéri vármegyei alispán ur öngyűségét, hogy amennyiben a magyarosítás ezúljára szolgáló alap jövedelme az megengedő, különösen pedig, amennyiben a f. évben soron levő jutalmazási kerületből a magyarosítási díjakért elég pályázó nem jelentkezők — az ekként rendelkezésre állható összeg erejéig a magyarul tudó vend gyermekekből, tekintettel a már több ízben jutalmazott tanítók iskolára, egy bizonyos számú szerelt kiválasztani s azokat akár a fölínöttek csoportjával, akár pedig külön csapatban valamely tanító vezetése mellett a kiállításra felküldeni foglyoskedjék, hadt lássanak valamit az ő szereltet hazájukból, tapasztalás alkalmát s a láthatókból s közvetlen tapasztalás útján gyarapíthatnak ismereteket s honfiai igazi szeretetüket.

Elnök Láng Ignác v. tagot kéri fel a jelen jegyzőkönyv hitelteltesítésére.

Egyéb tárgy nem lévén napirenden, az ülést bezáratták. Kuf.

KOLOSSA FERENCZ TAKÁCS R. ISTVÁN szakszöv. titkár. szakszöv. elnök.

Helyi és vidéki hírek.

— **Ma este 7 órakor** ünnepi Marasombati közönsége a magyar szabadság emléknapiját. Az ünnepély iránt szokatlanul nagy az érdeklődés. A hölgyek nagy része magyar ruhában fog megjelenni. Az urak közül is többen magyar ruhát öltönek fel az estejére. Kis városunk intelligens társadalma ezúttal is fényes tanjelét adja, hogy az első között foglal helyet a hazában, mikor a közölgökről való gondolkodásának fenntartását s a magyar hazá iránt való lelkesedését kell manifestálnia. — Ugy is illik ezt a magyarság e dényuzgati fontos örömlomásán!

— **A polgári iskola** ügyében a végrehajtó-bizottság elkészítette az emlékratort, melyben Vasvármegye törvényhatóságát a kezdeményezés támogatására és hozzájárulás megszavazására felelő.

— **A napirenden levő gyűjtogatások** megakadályozása végett a szolgabíró hivatal megkereste a biztosító-társulatok igazgatóit, hogy a biztosítókat felvetelendő óvatossággal járjanak el s a helyi községekben evásk köből épült s cseréppel fedett házakra fogadjanak el biztosítást. A figyelmeztetés következtében már több társaság felmondotta az eddigi biztosításokat.

— **Figyelmeztetés.** A marasombati gazdasági főkegyelet figyelmezteti tagjait, hogy a vaslaki amerikai szőlővesszőtelepről 13,700 amerikai szőlővessző kerül az idén eladásra, ezere 5 forintjával. Ha az idei vesszőmennyiség nem volna elegendő, úgy a most jelentkezők a jövő évi termés kiosztásánál elsőbbséggel részesülnek. A rigai len már elkelt, hanem arankaentes löhermag még raktáron van tagoknak kedvezményesen. Ha a tagok közül egy vagy többen 1 méter

másánál több rigai lent rendelne, ugy gondskodik az egyet újabb szállítomnyról.

A választmány

— Hidegkut, mint bírósági székhely. Ertesztésnek szerint Vogler György hid-guti vendég ó ajánlatot adott be a szombathelyi kir. törvényszék elnökhöz, hogy hajlandó a járásbíróság elhelyezésére s a bírósági hivatalnokok részére lakásoknak megfelelő épületeket emeltetni és az igazságügyi kormányzat nérbé rdni. Az ajánlat elfogadása esetén tehát Muzaszombant megszűnő bírósági székhely lenni. Magától érteődik, hogy ez esetben rövid idő alatt követnek a bíróságot a többi közhivatalok is, s akkor Muzaszombant eljásztotta szerepét, viszszerment megint csendes falusi mivoltába, oda, a hol volt 30 esztendővel ezelőtt s a hol van ma Korong vagy Lukácsfa! Városunk atyái, ha erre sem mozdultok meg, akkor... nem szólnunk semmit, mert nem találunk a szóhátra szavakat!

— Az ezredéves kiállítás ünnepélyes megnyitása. O felseje a kiraly egész terjedelmében jóváhagyta a kiállítás megnyitására programját. A megnyitó ünnepen ó felseje kíséretében 31 főherceg és főhercegnő lesz a kiánek udvari kísérete 46 személyből fog állni. A diplomáciai testület bejelentet tagjai — a nőkkel együtt — körülbelül hatvanan vannak. A kiraly jóváhagyással most már véglegessé vált program szerint ó felseje május 2-án pontban delelőtti 10 órakor nyitja meg az ezredéves kiállítást. A megnyitás szép időben a korzón emelkedő pompás kiralyi sátor előtt történik, kedvezően időben pedig az ünnepélyek csarnokában. A helyeket előre állapítják meg a kiralyi ház tagjai számára, továbbá a kormány, a diplomáciai testület az idegen hatalmak külön küldöttelei és állandó képviselete, a törvényhozás, a közös hadsereg, a honvédség, a kiállítási országos bizottság, az igazgatóság, a törvényhatóságok, a kulturális testületek, a legfőbb közeintézetek, a kiállítók képvisellete és a meghívott nagyközönség számára — Miután ó felseje elfoglalta helyét a kiralyi sátor emelvényén, a kereskedelmi miniszter, mint az országos bizottság elnöke, jelentést tesz a kiralyának a kiállítás elkészültéről s fölkeri a kiállítás megnyitására. Most ó felseje állást s mikor megnyitotának jelentette ki a kiállítást, a Geellérthey ornárról agyulóvesek jeleltik az ünnepi cselekményt. Ezután a hazai dalárdák előadják az ezen alkalmakra itt ünnepi hymnuszt, majd megkondulnak a harangok s ó felseje kíséretével megkezdik körútját a kiállítási területen. E közben a különböző helyeken fölállított katonai zenekarok ünnepi darabokat játszanak. A körút után ó felseje a történelmi csarnok királyterembe vonul vissza s itt cerce-t tart.

— A bodóhégyi evang. gyúkezet lelkészéve Sifár Károly eddigi helyettes lelkész, volt pétérhgyi segédlelkész egyhangúlag megválasztott. Az új lelkészben az ev egyház lelkészi kara egy tehetséges és concilians tagot nyert.

— Ertesztés. A vas megyei gazdasági egyesület 1896. március hó 31-én delelőtti 10 órakor Szombathelyen a régi által-vásártérben levő Bierbauer-féle korcsma udvarán tenyészbika árverést tart. Ez alkalommal árverésre kerül 25 drb simmenthali telivér és 5 drb felvár, tulymány részben már hágóképes tenyészbika. Az árverésben közösek és magánosok egyid-júleg minden megszerítés nélkül részt vehetnek. Magánosok azonban kötelesek a vételart ellennyuga és átvételi elismervény mellett azonnal az árverés színhelyén lefeizni, a közösek ellenben kötelezvény mellett két évi kamat nélküli két részletben tartoznak az lefizetni. Minden egyes bika kiállítási ára a 30%, leszállított eredeti vételár és arra azon árverésőt tarthat igényt a ki utójára a legmagasabb árt ígérté. Felhivataunk a közösek megbízottai, hogy a közösi képviselő-testület által aláírt és 50 kron bélyeggel ellátott igazolványt és a kötelezvény bélyegilletékére szükséges összeget magukkal hoznak. Minden egyes megvett bika után — akár magános akár közösek, köteles 1 forint farkapzást lefeizni. Végül még megjegyezzük, hogy a vasuton elszállított bikák részére szállítási igazolványok az árverés színhelyén az egyesület titkáranál kaphatók. A megvett bikák azonnal, legkésőbb az árverést követő napon elszállítandók. Egyéb irányú felvilágosítások az árverés színhelyén közösekkel megadhatunk. Szombathely, 1896. március 6.

Rösler Károly, Szt.-mártoni Radó Kálmán,
h. igazgató, titkár, elnök.

— Tűz. Súrtházán folyó hó 8-án delután 4 órakor Vecsics József súrtházi lakós pajtája

kigyulladt. A tűz csakhamar átterjedt az istállóra s magára a lakóházra is s mind a három épületet elhamvasztotta. A kár több mint 3000 ft. biztosítva volt 1290 frtg. A tűzét állítólag a tulajdonosnak játszadonó apró gyermekei okozták azáltal, míg a szülők a malomban jártak.

— Utcarendezés. Horváth Pál ügyvéd háztelekének a fútea felől levő kerítését az épületvonalba behuzatta s ezzel nagyban bozzárjart a fútea szabványosabbá tettehöz. A szép példát ajánljuk követésre a többi háztulajdonosoknak is!

— Öngyilkosság. Koller András határ-fel lakós 25 éves Ferenccz nevű fiát f. hó 12-én reggel az atya gabonaszűrének padlászán felkötve találta. A megejét orvosrendőri vizsgálat alapján konstatálva lett, hogy Koller Ferenccz élet-untságából öngyilkossági szándékkal kötötte fel magát.

— Tűzék mindenfelé. Márczius 3-án Tótkeresztúrott Gergár Sándor háza égett el, mely elég jól volt biztosítva. A gadoz házigazda, mielőtt a tűz kiüttöt volna, összes holmiját kihordotta a házból. — Janosfán folyó hó 6-án Baller Janosnak szintén biztosított pajtája égett el. — Szerdahelyen Vörös Sándor présháza hamvadt el, minek kárát a magyar kölcsönös biztosító társulat vállalja. Márczius 2-án Tótlakon Kovács Ferenccz háza égett el, minek kárát az „első hazai” siratja.

— Kérelem. Lapunk mult 1895. évi 29. számát — ha még előfizetőink közül valakinek birtokában volna — kérjük kiadóhivatalunkba küldeni. Ezen példány átadója a szám dupla árát kappja.

— Ki akar jó magot? Vármegyánk előkelőbb csegeteinek és ezenkívül a vidék népességének nagy partolának örömi kereskedőinknek, Mautner Öllön búdapesti magkereskedő cég a hazikert sorozásból szélesletéhez most konyhakerti és viragmagot felőlő választékából bizonyonyi magelarusítást rendezett ba, hol a vidék legjavulandó vidéken lakó, minden rendű és rangu kertezkedők néhány hatosét is a legkittünöb, eredeti nemiesített és legbiztosabban csirázó magvakat szereshetik be maguksak még pedig kész csomagokban, vagyis inkább zárt tokokban, miáltal netányi vizgatatlanságból származható elesenelés teljesen ki van zárva, holott ezt azelőtt itt közelben nem kaphatták és csak saját környezetükben kétes ermetű magvakat voltak kénytelenek megvenni és elvetni. Mautner ezen intézkedésével nagy szolgálatot tett a hazai kertészetnek, de elismerés illeti vármegyénk kereskedőit is, kik e vállalkozásnak közgazdasági nagyjelentőségét belátva, segédkezet nyújtottak Mautner jól agyondolott elveivel tervenek megvalósításához s esáltal nemcsak hogy minden ember fiának hozzáférhetővé tették az igazán jó magot, hanem a konyhakertészetnek ekkénti nagyobb terjedése révén a közép jobb és egészségesebb táplálkozás-hoz jutva, a megyei közegészség ögyét is hathatósan előmozdították.

Vegyes hírek.

A megyéből.

— Nemes Ferenccz Körömdény város bírája, a körömdényi járas nyugalmazott főszolgabírája elhalálozott. Halála általános részvételt keltett a megyében.

— Az állattikvíri titlalom tárgyaiban Vasvármegye közg. bizottság feliratot utaz a kormányhoz, hogy hasson oda, mikép ha a megye egy kisebb területen állatbetegség merül fel, azért ne zárasák el az egész vármegye a marhakitvittelől. Ileműjünk, hogy e vidékükre is annyira fontos feltejesztésnek meglesz a kívánt eredménye.

— Szent-Gothárdon magyar szállításosság alakult, mely a Ván-fogadóban tartja összejöveteleit.

— 10,000 ft. kölcsönt vett fel Szent-Gothárd városa az allamgyűmúzió építési költségeiből maradt határelk fedezésére.

A hazából.

— Nagy-Kanisza város új képviselőtestülete Csértán altápn elnökléte alatt megalakult. A márczius 17-iki tisztújításra polgármesternek Vecsics Zsigmond főkapitányt jelölték.

— Zala-Egereszen a Föncfőre biztosító intézet Fischer László ügynöksége alatt főügynökséget alapított.

— Koszthelyen Fuchs József ösztönzésére a selyemtenyészés nagy lendületnek indult.

— Tapolczán városbíróvá Glázer Sándort újból megválasztották.

— Sámeneg a milleniumi ünnepélyek rendezésére Elnér Sándor elnökléte alatt bizottság alakult.

— Zalamegye új főispánja valószínűleg dr. Jankovich László gróf, somogy megyei főszolgabíró lesz.

— Az elpusztult szálló-területek fölújításáról szóló törvényjavaslatot most veszi tárgyalás alá a képviselőház.

— Kasits Péter volt honvédelmi miniszteri tanácsos rágalmozó rőprórat bocsátott ki Fejérvári Géza honvédelmi miniszter, Gromon Dózsa államtitkár és Schyrlar miniszteri tanácsos ellen. A sértőt mindahárom megrágalmozott párbajra hivta ki.

— Debreczen város 2 millió forintot szánt az ott felállítandó egyetemre.

— Győr város törvényhatósága tisztviselőinek egy havi fizetésükkel egyenlő összeget szavazott meg, a milleniumi kiállítás meglátogatására költséggül.

Irodalom.

— Közgazdasági Napló. A Közgazdasági Napló, amelynek egy kttünő újságró, Braun Sándor a felelős szerkesztője és a kiadó-tulajdonosa, Magyarország legelőkelőbb napilapjai közt a legelő sorban áll. Vezetéskéiket a magyar politikai élet legkiválóbb emberei írják. Politikája a tiszta nemzeti szabadelvűség útján halad. Politikai információi és hírvirvata gazdaságunkkal, aktualitásokkal, élénkségükkel tűnnek ki. Tárcaozottat magas irodalmi nyelvt, kiváló izlés és választékoság jellemzi. Nagy szűt helyez a művészei tartalomra is. Tívirati rovata a legzadagabb. Közgazdasági része nagy alaposággal megírt cikkei, bő információs anyag, kimerítő értesítései, feltűnően megbízható földési tudósításai és árnygyűzési következtései a magyar sajtonalosság pártalan. A Közgazdasági Napló járátása a magyar értelemségnek, a gazdasági kereskedővilágnak valóban érdeke és széksége. Mutatványszámokát kívánatra nyolc napig ingyen küldi a kiadóhivatal: Budapest, Teréz-körút 23. A Közgazdasági Napló, amelynek egész ére 14, félvéré 1 frt, hónapra 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. az előfizetési ára, a magyar közönség érdeklődésére, az egész országban való nagy elterjedésre tarthat számot.

— Három érdekes regény közlését kezdte meg aprilis-juniusi nyeredében a „Képes Csaldai Lapok” szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap. A három regény közül kétt eredeti magyar termék. Az egyik „A hulle” címzet visel é írja egy álnév alatt rejtőzködő ismert író, a második „A szerelem áldozatai”, melynek szerző Mikolczai Henrik, kinek nem egy regénye forog már a közönség kezéibe. Az angol regény „Sokat szenvedett” című, melyet ifj. Maderpach Sándor tolla szép magyaros stylusban ütettett állnyelvűnkre. A regényeken kívül elbeszélés és humorozok, rajz és költemény szép sorjában kezdődik a „Képes Csaldai Lapok” minden számában. E lap előfizetési ára egész ére 6 frt, félvéré 1 frt, 50 kr. Mutatványszámokát kívánatra ingyen küldi a kiadóhivatal Budapest, Vadász utca 14 szám sajtá házában.

— Az Ezeréves Magyarország és a milleniumi kiállítás című Laurence Gynla kiadásában megjelenő diszmű 5-ik, kiválóan szép füzetét vettük. Magyarország természeti szépségeit még hazánkban is oly kevesen ómerik, hogy ószinte örömmel kell, hogy fogadjuk azokat az irodalmi műveket, amelyek különös sulyt fektetnek arra hogy ezeket a gyönyörű vidékeket bemutassák. Az idegen, ki Magyarország határait annak bármily pontján átlépi, bámulva áll meg, hogy elmerüljön a táj pompájának szemlélésében s bizonyára elfogadja, mily gazdag lehet ez az ország természeti kincsekben, ha már a bejárat ilyen főséges. A mindenható természet örökkévaló szépségeiben Magyarország leirhatatlanul gazdag s midőn e füzet gyönyörű reprodukcióit nézzük, észinkbe kell, hogy jussou korozur költőnk szöszata: „Hazánkban rendifellenl...” Lapunk tere nem enged meg, hogy minden egyes képről hosszabb ismertetést közzöljünk s így cupán azoknak röviden való megemlézésre szorítkoznak. A csorsznyi sziklasor Galiczia határában csodaszépséggel felbucoló látványt nyújt. A tordai határadék három részben bemutatott reprodukciója a természet alkotásának remeké képezi. Tórcsvár, a Bácszáság legkésőbb vidéke, Bártfa fúrdó a hazai gygyfúrdók leghiresebbje öröksépt fenyevesével s a csodával határos forrásaival a szenvedő emberiség reményességét képezi. Ungvár látóképeinek szemlélésénél a honfoglalásunk történelleg érdekes része jut észükbe, amelyben vára már a magyarok bejőetelénél erősség volt, amelyet Árpád ellenállhatatlan seregei, a diadalmos bevontú magyarok vettek be. A szelvényi kaszladók a remek víze-ékek a Karszt bámulatos szépséggel tünteti fel. Torozók városa, az előtérben az ottani képviselő-ban bemutatott lakodalmas menettel, érdekes látvány. A fő- és sekvários képei közt: a Duna-korzó palotásorával, a Csevács és Lukács-fúrdók, a Magy. kir. államvasutak utkádipalotája, a Múcsaront, utabban Plasticon és

a zeneakadémia palotája főnégyes pompája a főváros építészeti remekeinek. Az ezredéves kiállítás három képe: A kereskedelem-, pénz- és hitelügyi csarnok, a kiállítási falu temploma és házái és az erdészeti csarnok mellő folytatása az előző füzetekben bemutatott kiállítási építkezéseknek. Ezek vannak hivatala az érdeklődést a kiállítás iránt már most felkeltetni, mintegy vonzóerő gyakorlva minden nemzet népeire. Csak jöjjen el hozzánk a francia, angol, olasz, német és valamennyi, a kiállítás kiállításának megvalósulása és bámulja meg ezredéves fennállásunk megünneplésére létesült kiállításunk csodáit, — hatalmas nemzetünk nagy életrealizációját, az emberi fejlődésnek ezen impozáns megnyilatkozását. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereskedésben; megrendelhető a kiadói hivatalban Budapest, Teréz-kört 38. félemezlet (Kunoy Vilmos és fia műintézetében). „Az Ezredéves Magyarország és a milleniumi kiállítás” egyes füsleteinek ára 40 kr., tehát az egész, 12 füzetből álló díszmű csak 4 frt 80 krba kerül.

Tiltakozom az ellen,

hogy a „Muraszombat és Vidéke“ folyó év március 1-én megjelent 9. számában egy helybeli kereskedő hirdette, mikép a Mauthner Ödön magkereskedő cég helybeli egyedüli képviselőtét átvette és tiltakozom ezen hirdetés ellen, annál inkább, és kérem ezt tudomásul venni, mert 20 év óta fennálló fűszer és gyarmatárú-üzletben már egy év óta árusítom a Mauthner Ödön udvari szállító kerti és virágmagvait, és kérem a n. é. közönséget, ebbeli szűkségeit nálam fedezni sziveskedjék.

Becses megrendelésüket kérve, megjegyzem, hogy csakis elsőrendű friss magvakat tartok raktáron.

Tisztelettel

Fürst Albert.

A nap és éj hossza.

Piaci árak:

Márcz	A nap		A hold		Buza — — 680
	kel	nyug	kel	nyug	
15.	5.57	5.49	6.4	7.8	Árpa — — —
16.	5.56	5.50	6.18	8.15	Rozs — — — 5.60
17.	5.54	5.52	6.33	9.23	Zab — — — 6.50
18.	5.51	5.53	6.53	10.32	Hajdina — — 6 —
19.	5.50	5.55	7.17	11.42	Lemmag — — 9 —
20.	5.48	5.56	7.48	regg.	Kukorica — — 5.50
21.	5.46	5.57	8.29	0.49	Köles — — 6 —

Nyilttér.

E rovat alatt közöltékért nem felelős a szerk.

Foulard-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint, — japáni, chinai, stb. a legújabb mintákkal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Heineberg-selymet 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenkint sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szín- és mintázatban stb.) postabérlő- és vámenntesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Heineberg G. (cs. kir. udv. szállító) selymgyára Zürichben. Svajczba címzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

HIRDETESEK.

Védjegy. Védjegy. Védjegy.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felfújtás, savanyú, felbőgös, hasmenés, gyomorégés, felfújtás, nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs stb. költés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejlettségénél, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulrholónál étellekkel és italokkal, gillizták, májbajok és hőmorrhoidoknál.

Emellett bajoknál a **Máriaczellli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forráktár: **Török József** gyógyszerész Budapest, Király utca 13 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a kelető aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczellli gyomorcseppek** valódián kaphatók

Muraszombatban **Béla B. Béla** gyógyszerésztárában.

Máriaczellli Gyomorcseppek.

Távol áll tőlünk

azon szándék, hogy Fürst Albert helybeli kereskedővel vitakozzunk, nem vonjuk kétségbe, hogy üzlete 20 év óta fennáll és mi nem tiltakozunk az ellen, hogy ő a Mauthner-féle magvakat már a mult évben is árusította.

A „Muraszombat és Vidéke“ f. hó 8-án megjelent 10-ik s mint hiszszük a mai számában is közölt tiltakozására vonatkozólag csak azt akarjuk megjegyezni, hogy a folyó hó 1-én megjelent 9-ik számban mi a n. é. közönség szives tudomására hoztuk, miszerint Mauthner Ödön budapesti magkereskedésének bizományi raktárát átvettük.

Ehhez most még hozzáteszük, hogy: **eredeti csomagokban csakis nálunk árusítatnak Mauthner-féle magvak.**

Állításunk beigazolására alábbiakban közöljük a Mauthner-czég folyó év február hó 11-éről kelt átiratát:

„T. Ascher B. és fia uraknak, Muraszombat.

Tegnapról kelt b. sorai birtokában ismételtlen megjegyzem, hogy Muraszombatban eddig szekrényt senkinek sem adtam és nincs is szándekom ezt tenni.

A szerződést különben másik változatában elfogadtam és a szekrényt berendezve mielőbb b. címéhez fogom juttatni.

Tisztelettel MAUTHNER s. k.”

Fentnevezett szekrényben a Mauthner-féle magvak eredeti csomagokba töltve árusítatnak.

Midőn még megjegyezzük, hogy Fürst Albert helybeli cézeggel korántsem akarunk hírlapi polémiákba bocsájtkozni: ajánljuk magunkat a n. é. közönség szives pártfogásába és vagyunk kitűnő tisztelettel

ASCHER B. és FIA MURASZOMBAT.

Készlet tizenhét millió!

Készlet tizenhét millió!